

38. FRAZIRANJE

P. Podleže li sva muzika pravilnosti forme?

O. Nikako. Muzika je po svojoj formi kako pravilna, tako i nepravilna. Kada je podvrgnuta vraćanju simetričkog akcenta, pravilna je. U tom slučaju, ritmički nagon vlada kao najviši gospodar, kao u stihu. Kada je slobodna od akcentske pravilnosti, ritma, kadenci, nepravilna je i, kao proza, sledi u svom odvijanju metar različitih dužina, idući za impulsima nadahnuća.

P. Da li možete navesti koji primer?

O. Sledeći komadi: —

„Caddi e ver” (*Resurrezzione*), Hendl,

„Dignare” (*Detingenski Te Deum*), Hendl,

„Tutta raccolta” (*Ezio*), Hendl,

su fini primerci muzičke proze. Još potpuniji primer slobode u melodijskoj prozi nalazimo u crkvenim napevima i recitativu. Iako uvažavaju pravila prozodije, oni su nezavisni od svake ritmičke pravilnosti ili simetrije.

P. Šta je fraziranje?

O. To naprosto može biti sprovođenje muzičke interpunkcije, ili možda, u širem smislu, pridavanje svakoj frazi ispravnog efekta u okviru opšte ideje komada.

P. Imajući ta dva cilja na umu, kojim glavnim temama učenik mora da posveti pažnju?

O. Prozodiji, ritmu, oblikovanju fraze, izboru mestâ na kojima će uzeti dah, izrazu i stilu.

P. O prozodiji je već bilo reči. Šta razumete pod rečju ritam?

O. Utisak koji na nas ostavlja periodično vraćanje takta i akcenta.

P. Šta je to muzička fraza?

O. U ritmizovanoj muzici, četiri takta (ređe tri, a još ređe dva) tvore jednu muzičku frazu. Uobičajenije je, međutim, da se ova poslednja dimenzija posmatra kao odsek nego kao fraza, i uz nju generalno ide jedan red teksta ili stih. U muzičkoj prozi broj taktova je proizvoljan. Jedna jedina fraza načinila bi nejasan i nepotpun utisak, i potrebna je druga fraza iste dužine da je odredi i upotpuni. Dve takve fraze uzastopno, mogu tvoriti rečenicu ili period. Dalje razvijanje muzičke ideje zahtevaće periode iste dužine, i tako dalje, do kraja komada. Evo nekoliko primera: —

Susanna (Handel)

odsek fraza odsek

Ye ver - dant hills, ye balm - y vales, Bear wit - ness of my pain, How

odsek fraza odsek period, rečenica

oft have Shi - nar's flow - ry dales Been taught my lov - ing strain.

odsek fraza odsek

The wounded oaks in yon-der grove Re - tain the name of her I love, The wounded

odsek fraza odsek rečenica ili period

oaks in yon - der grove Re-tain the name of her . . . I love.

rall.

"Ah perfido!" (Beethoven)

odsek fraza odsek

Per pè - tà non dir - mi ad - di - o Non dir mi ad di o

odsek fraza odsek period

Di te pri - va che fa - rà Di te pri - va che la - rò

Nozze di Figaro
(Mozart)

odsek fraza odsek

Deh vie - ni non tar - dar o - cchio - ja bel - la

odsek fraza odsek

Vie - ni o - ve a - mo - re per go - der t'ap - pel - la

P. Obuhvataju li ovi primeri sve vrste frazâ?

O. Ne. Oni prikazuju samo ono što se čini neophodnim da učenika usmeri. Ta tema može se na valjan način razmotriti jedino u traktatu o kompoziciji.

P. Šta čini svaku frazu melodije uočljivom?

O. Koliko je moguće, jaka početna doba četvrtog ili trećeg takta. Pauze nakon svake ponovljene grupe taktova, polukadence postavljene na prvoj dobi* četvrtog ili trećeg takta i interpunkcija reči. Prvoj noti odseka ili fraze često prethode, a nakon poslednje slede, izvesne note koje su neophodne za kompletiranje muzičke ideje (videti prethodne primere).

P. Da li postoje još manje muzičke forme?

* Postoji mnogo izuzetaka od ovog pravila u kompozicijama Baha, Hendla, Hajdna i drugih. — (Prim. autora.)